

Список використаних джерел

1. Баюрко Н. В. Екологізація змісту природознавства як засіб формування екологічної свідомості учнів / Н. В. Баюрко // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Педагогіка і психологія : зб. наук. пр. – Вип. 41 / Редкол. : В. І. Шахов та ін. – Вінниця : ТОВ Нілан ЛТД, 2014. – С. 109-113.
2. Баюрко Н. В. Формування екологічної компетентності молодших школярів засобами інформаційних технологій / Н. В. Баюрко, К. О. Коренюк // Materiály XIV Mezinárodní vědecko - praktická konference «Předné vědecké novinky – 2018», Volume 2 : Praha. Publishing House «Education and Science» – S. 45-49.

Малахова О.М.,

студ. СВО «Магістр» спеціальності 013 Початкова освіта.
Науковий керівник – к.п.н., ст. викл. кафедри біології Баюрко Н.В.

ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ПРИРОДИ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Проблема ціннісних підходів до природи є базовою складовою у неперервній екологічній освіті. Особливої значущості набуває єдність виховних впливів упродовж усього періоду становлення людини, починаючи з раннього дитинства [4].

Молодший шкільний вік – важливий етап у розвитку екологічної культури особистості. У цей період розвивається емоційно-ціннісне ставлення до довкілля; інтенсивно накопичується досвід взаємодії з навколишнім світом, що визначає процес формування екологічної культури особистості.

Учням початкових класів властиве непрагматичне ставлення, що ґрунтується на суб'єктифікації, коли природні об'єкти стають «значущими іншими»; посилюються мотиви спілкування з природою; змінюються потреби та інтереси, формується ціннісне ставлення особистості до дійсності і до природи зокрема [1;2]. Цьому в значній мірі сприяє як власне навчальний процес, так і позакласна робота.

В ході дослідження вивчено й систематизовано традиційні та інноваційні методи та форми виховання в учнів ціннісного ставлення до природи як складової екологізації усього навчально-виховного процесу у початковій школі.

Виховання ціннісного ставлення до природи в молодших школярів ми розглядаємо як процес становлення позитивного, суб'єктного, непрагматичного ставлення до природи за допомогою художніх образів, аналізу природних явищ, участі в природоохоронній роботі на основі пошуку – оцінки – вибору – проєкції ціннісних для особистості об'єктів і явищ природи в позакласній роботі. Пріоритетними для учнів початкових класів є активні методи, спрямовані на самостійний пошук знань, що сприяють формуванню критичного мислення, ініціативи й творчості.

Оскільки в молодшому віці у дітей домінує образне мислення, то найбільш доцільними є такі форми діяльності: ситуаційно-рольова гра, сюжетно-рольова гра, гра-мандрівка, екскурсія, колективне творче пано, бесіда, свято, групова справа, уявна подорож, конкурси, добродійна акція, година спостереження, година милування, догляд за рослинами і тваринами.

За тематичним змістом виховну діяльність в аспекті формування ціннісного ставлення слід урізноманітнити: «Збережемо чистим довкілля», «Зустріч пернатих друзів», прогулянка «До чистих джерел», «Віч-на-віч з природою», «Боляче буває всім» (ставлення до тварин), «Себе я бачу в дзеркалі природи», «Подорож лісовою стежкою», «Заповідні місця мого краю», «Посаджу дерево», «Ти відповідальний за тих, кого приручив», «Тварини взимку потребують твоєї допомоги» тощо.

Застосування запропонованої нами системи заходів у позакласній роботі сприяє формуванню в молодших школярів позитивного, суб'єктного, непрагматичного ставлення до природи.

Список використаних джерел

1. Баюрко Н. В. Формування екологічної компетентності молодших школярів засобами інформаційних технологій / Н. В. Баюрко, К. О. Коренюк // Materiály XIV Mezinárodní vědecko - praktická konference «Předné vědecké novinky – 2018», Volume 2 : Praha. Publishing House «Education and Science» – S. 45-49.
2. Баюрко Н. В. Екологізація змісту природознавства як засіб формування екологічної свідомості учнів / Н. В. Баюрко // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Педагогіка і психологія : зб. наук. пр. – Вип. 41 / Редкол. : В. І. Шахов та ін. – Вінниця : ТОВ Нілан ЛТД, 2014. – С. 109-113.
3. Левчук Н.В. Екологічна освіта як чинник морально-духовного розвитку особистості /Н.В.Левчук. //Морально-духовний розвиток особистості в сучасних умовах (Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді). – Зб.наук. праць. – Київ: Пед. думка, 2000. Кн. 1. – С.142-148.
4. Левчук Н.В. Екологічна освіта школярів в контексті сталого розвитку /Левчук Н.В. //Актуальні питання географічних, біологічних та хімічних наук. Основні наукові проблеми та перспективи дослідження //Збірник наукових праць ВДПУ.Вип.6(11).-Вінниця, 2009.-С.115-117.

Фурманець Т.С.,

студ. СВО «Магістр» спеціальності 013 Початкова освіта.
Науковий керівник – к.б.н., доц. П.В. Сарафінюк

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ ПРИРОДОЗНАВСТВА

До числа найбільш хвилюючих, безумовно, належать проблеми, пов'язані із забрудненням навколишнього середовища. Забруднюється все: повітря, вода, ґрунт. І це в свою чергу не може не позначитися згубно на рослинах, тварин, на здоров'я людей. Недостатність водних ресурсів - все це згубно позначається на екосистемі, на її цілісному взаємодії. Забруднення ґрунтів відбувається через застосування отрутохімікатів (пестицидів). Зростають і гори побутового рівня. Внаслідок нераціонального використання земель відбувається виснаження ґрунтів. Наростає занепокоєння про наших «сусідів по планеті» - рослинах і тварин, які відчувають подвійний гніт: по-перше, руйнуються і забруднюються місця проживання, по-друге, від безпосереднього впливу з боку людини. У результаті низка видів тварин і рослин зникли з лиця Землі. Навіть цей мінімальний звід інформації свідчить про те, що проблема екологічного виховання школярів не надумана. Її вирішення має стати однією з пріоритетних завдань сучасної педагогічної діяльності вчителів.

Об'єкт дослідження: екологічне виховання учнів молодших класів.

Мета дослідження: вивчення особливостей екологічного виховання учнів молодших класів на уроках природознавства.

В останні 20 років значно зросла увага вчених до дослідження проблем екологічного виховання та освіти. Особливий інтерес представляють роботи С.В. Алексєєва, Л.В. Симонової, Т.А. Бабанова, Л.А. Борівський, Н.М. Ворзелян, О.М. Захлебного, І.Д. Зверєва, Б.Г. Іоганзена, В.С. Липицької, І.С. Матрусова, А.П. Мамонтової, Л.П. Печко, В.А. Сухомлинського та ін, які розглядають різні аспекти екологічного виховання та освіти учнів у навчально-виховному процесі та при організації суспільно-корисної роботи з охорони природи. Сьогодні ідеї сучасної комплексної екології активно впроваджуються в практику навчання і виховання молодших школярів. Проте, різноманіття праць, шкіл, варіативність програм навчання, творчих розробок породжують безліч проблем і питань [1, с. 63-64].